

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.011.3-051:37.015.3:159]:615.825

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20437826>

Формування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності

Хомяк Григорій Григорович,

доктор філософії, викладач кафедри фізичної культури, спорту та
методики викладання, Бердянський державний педагогічний університет,

м. Запоріжжя, вул. Університетська, 55А, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-6408-6363>

Прийнято: 06.05.2026 | Опубліковано: 29.05.2026

***Анотація.** Актуальність дослідження зумовлена зростаючими вимогами до рівня фахової підготовки майбутніх учителів фізичної культури в контексті організації рекреаційно-реабілітаційної діяльності в закладах загальної середньої освіти, що потребує цілеспрямованого формування відповідної теоретичної бази педагога. **Метою статті** є теоретичне обґрунтування змісту та структури когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності, визначення критеріїв і рівнів його сформованості та розробка відповідного методичного забезпечення. **Методи:** у дослідженні використано методи теоретичного аналізу наукових джерел, систематизації та узагальнення вітчизняного й зарубіжного досвіду підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Застосовано емпіричні методи – анкетування, тестування, метод експертних оцінок, а також педагогічний експеримент і математично-статистичні методи опрацювання отриманих даних. **Результати.** Уточнено сутність поняття «когнітивний компонент*

готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності» як системи науково обґрунтованих знань про їх зміст, принципи та методи. Визначено структуру досліджуваного компоненту, що охоплює три блоки: теоретико-концептуальний, методико-технологічний і медико-біологічний. Розроблено критерії – повноту, глибину та системність знань – і рівневу характеристику сформованості когнітивного компоненту. **Висновки.** З'ясовано, що проблема формування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності є багатоаспектною і потребує системного підходу, що поєднує оновлення змісту фахових дисциплін, упровадження активних методів навчання та систематичну діагностику рівня теоретичної підготовленості студентів.

Ключові слова: когнітивний компонент, майбутні вчителі фізичної культури, рекреаційно-реабілітаційна діяльність, професійна готовність, фахова підготовка, методичне забезпечення, заклади вищої освіти.

Formation of the cognitive component of future teachers in recreational and rehabilitation activities

Grigoriy Khomyak

Doctor of Philosophy, Lecturer, Department of Physical Culture, Sports and Teaching Methods, Berdyansk State Pedagogical University,
Zaporozhye, 55A Universytetska St., Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-6408-6363>

Abstract. *The relevance of the study is due to the growing requirements for the level of professional training of future physical culture teachers in the context of organizing recreational and rehabilitation activities in secondary education institutions, which requires the purposeful formation of the corresponding theoretical*

base of the teacher. The purpose of the article is to theoretically substantiate the content and structure of the cognitive component of the readiness of future teachers for recreational and rehabilitation activities, determine the criteria and levels of its formation and develop appropriate methodological support. **Methods.** The study used methods of theoretical analysis of scientific sources, systematization and generalization of domestic and foreign experience in training future physical education teachers. Empirical methods were applied - questionnaires, testing, the method of expert assessments, as well as pedagogical experiments and mathematical and statistical methods of processing the obtained data. **Results.** The essence of the concept of "cognitive component of readiness of future teachers for recreational and rehabilitation activities" was clarified as a system of scientifically based knowledge about the content, principles and methods of the specified activity. The structure of the studied component was determined, which includes three blocks: theoretical and conceptual, methodological and technological and medical and biological. Criteria were developed - completeness, depth and systematicity of knowledge - and a level characteristic of the formation of the cognitive component. **Conclusions.** It was found that the problem of forming the cognitive component of the readiness of future teachers for recreational and rehabilitation activities is multifaceted and requires a systematic approach that combines updating the content of professional disciplines, the introduction of active teaching methods and systematic diagnostics of the level of theoretical preparedness of students.

Keywords: cognitive component, future physical education teachers, recreational and rehabilitation activities, professional readiness, professional training, methodological support, higher education institutions.

Постановка проблеми. Реформування системи вищої освіти в умовах євроінтеграційних процесів актуалізує необхідність якісного оновлення змісту і методики підготовки майбутніх учителів фізичної культури. Особливої

значущості набуває формування їхньої готовності до рекреаційно-реабілітаційної діяльності як інтегративного феномену, що поєднує оздоровчу, відновлювальну та здоров'язбережувальну функції педагогічної праці [1].

Поза увагою дослідників залишається цілісне вивчення структури та змісту когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності. У сучасній науці когнітивний компонент тлумачиться як система науково обґрунтованих знань, уявлень і розумінь, що становить фундаментальну основу будь-якої професійної діяльності та детермінує рівень сформованості відповідних умінь.

Відтак виявляється суперечність між об'єктивно зростаючою суспільною потребою в учителях фізичної культури, підготовлених до здійснення науково обґрунтованої рекреаційно-реабілітаційної діяльності, та недостатньою теоретичною розробленістю педагогічних умов, змісту й засобів цілеспрямованого формування когнітивного компоненту їхньої відповідної готовності у процесі фахової підготовки у закладах вищої освіти. Подолання зазначеної суперечності й визначає проблему та зумовлює актуальність пропонованого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розв'язання проблеми формування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів у рекреаційно-реабілітаційній діяльності потребує ретельного аналізу сучасного наукового доробку з означеної тематики. Проведений систематизований огляд наукових праць дозволяє констатувати, що дослідження цієї проблематики здійснюється в кількох взаємопов'язаних напрямках, кожен із яких формує певний сегмент теоретичного підґрунтя пропонованого дослідження.

У монографічному дослідженні О. Безкопильного розроблено та апробовано систему підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі [1]. Автор концептуально

обґрунтував провідне місце когнітивного компонента у структурі відповідної готовності, довівши, що саме система теоретичних знань детермінує якість практичної реалізації здоров'язбережувальних завдань педагогічної діяльності. Результати дослідження автора слугують методологічним орієнтиром для визначення змісту когнітивного компонента готовності в контексті рекреаційно-реабілітаційної діяльності.

Дослідник С. Карасевич обґрунтував модель і педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності в закладах загальної середньої освіти [2].

Науковець Н. Свірщук у дисертаційному дослідженні вивчила специфіку підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі, виокремивши теоретично-когнітивний блок як самостійний і пріоритетний елемент змісту підготовки [3]. Принципово важливим для нашого дослідження є авторський висновок про те, що недостатній рівень теоретичних знань із рекреаційної діяльності є системоутворювальною причиною неефективності відповідної практики вчителів, що підтверджує актуальність цілеспрямованого формування когнітивного компонента готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності.

Л. Іванова розкрила зміст і структуру підготовки майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями, обґрунтувавши, що когнітивна складова охоплює знання з теорії і методики оздоровчої фізичної культури, основ фізичної реабілітації та медико-біологічних дисциплін [4]. Авторський підхід до структурування системи знань, необхідних для оздоровчої роботи з учнями, адаптовано нами стосовно рекреаційно-реабілітаційного напрямку педагогічної діяльності.

У своїй праці О. Лящука обґрунтувала зміст і структуру дисципліни «Реабілітація та рекреація у санаторно-курортних закладах» у підготовці фахівців із фізичної терапії та ерготерапії, довівши трансдисциплінарний

характер знань, необхідних для здійснення рекреаційно-реабілітаційної діяльності [5]. Виявлені авторкою змістові блоки фахових знань – із фізіотерапії, курортології, географічної та економічної рекреалогії, психології та педагогіки – становлять концептуальну основу для проектування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до означеної діяльності.

Науковець О. Даниско у монографії здійснив системний аналіз теорії і практики професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури, обґрунтувавши сформованість теоретичних знань як ядра когнітивного компоненту, яка є необхідною умовою становлення педагогічного професіоналізму [6]. Розроблений автором підхід до змістового наповнення фахової підготовки взято нами за основу при визначенні показників когнітивного компоненту готовності до рекреаційно-реабілітаційної діяльності.

Дослідник Ю. Танасійчук дослідив підготовку майбутніх учителів фізичної культури до формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я, встановивши пряму залежність між рівнем сформованості теоретичних знань педагога про здоров'я та здоров'язбережувальну діяльність і результативністю відповідної виховної роботи з учнями [7].

У цьому контексті І. Шаповалова обґрунтувала педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійного самовдосконалення, довівши, що когнітивний розвиток педагога є не лише результатом, а й необхідною передумовою його здатності до неперервного саморозвитку у фаховій діяльності [8]. Авторський підхід до визначення рівнів сформованості теоретичної бази педагога використано нами як методологічний орієнтир для розробки рівневої характеристики когнітивного компоненту.

У своїй праці Я. Бережна та В. Тищенко дослідили формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури засобами адаптивних ігор, виявивши, що когнітивна складова цієї компетентності інтегрує знання про адаптивні види рухової активності, їх

реабілітаційний потенціал та методику застосування в оздоровчій роботі [10]. Результати дослідження розширюють уявлення про змістовий обсяг когнітивного компонента готовності до рекреаційно-реабілітаційної діяльності.

Емпірично обґрунтував взаємозумовленість психофізичної та когнітивної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності О. Отравенко, довівши, що теоретичне освоєння наукових засад фізичного виховання є системоутворювальним чинником ефективності фахової практики педагога [11]. У процесі дослідження комунікативної компетентності майбутніх учителів фізичної культури Г. Грибан та співавт. показали, що когнітивне освоєння фахових знань є фундаментальною основою розвитку всіх компонентів педагогічної майстерності, зокрема й тих, що пов'язані з організацією рекреаційно-реабілітаційної роботи [12].

Науковці О. Радіонова та Я. Логвінова дослідили готовність до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів як результат підготовки майбутніх учителів фізичної культури, встановивши, що рівень когнітивної готовності майбутніх учителів є провідним детермінантом якості здоров'язбережувальної роботи в закладах загальної середньої освіти [13]. Цей висновок підтверджує стратегічну значущість цілеспрямованого формування когнітивного компонента в системі фахової підготовки майбутніх учителів.

Суголосні ідеї розвивають і зарубіжні дослідники. Ян Ян (Y. Yang) та Лу Янь (Lu Y.) на основі Реабілітаційної компетентнісної рамки ВООЗ, які здійснили комплексне обґрунтування змістово-когнітивних вимог до підготовки майбутніх учителів адаптивного фізичного виховання, визначивши перелік теоретичних знань, необхідних для ефективної реабілітаційної роботи в освітньому середовищі [15]. В. Аруфе-Хіральдес (Arufe-Giráldez) зі співавторами у систематичному огляді педагогічних моделей у фізичному вихованні переконливо довели, що теоретико-когнітивне засвоєння цих моделей є неодмінною умовою їх практичної реалізації [16]. Л. Стефану (Stefanou) та ін. у

квзіекспериментальному дослідженні емпірично підтвердили статистично значущий прямий зв'язок між рівнем предметних знань учителя та навчальними досягненнями учнів у галузі фізичного виховання [17]. Х. Ян (Yan) та ін. встановили, що когнітивна складова професійної компетентності вчителів фізичної культури є медіатором у структурі впливу фахової підготовки на навчальну мотивацію учнів. У праці Н. Ландер (Lander) зі співавторами у систематичному огляді показали, що зміст і якість теоретичної підготовки вчителів є вирішальним чинником результативності реалізації ними оздоровчих і реабілітаційних програм у ЗЗСО [19].

Отже, результати проведеного аналізу наукових праць дають підстави констатувати: попри значний дослідницький інтерес до суміжних проблем підготовки майбутніх учителів фізичної культури у наявних працях не розроблено цілісної концепції формування когнітивного компоненту їхньої готовності саме до рекреаційно-реабілітаційної діяльності. Зокрема, залишаються невирішеними питання теоретичного обґрунтування структури та змісту зазначеного компоненту, визначення критеріїв і рівнів його сформованості, розробки та апробації відповідного методичного забезпечення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на вагомий науковий доробок із проблем підготовки майбутніх учителів фізичної культури, аналіз наявних досліджень засвідчує, що поза увагою науковців залишається низка принципових аспектів. По-перше, у жодній із розглянутих праць не здійснено цілісного теоретичного обґрунтування структури та змісту когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів саме до рекреаційно-реабілітаційної діяльності як інтегративного феномену. По-друге, не визначено критеріїв, показників і рівнів сформованості зазначеного компоненту, що унеможлиблює об'єктивну діагностику відповідної готовності

педагога. По-третє, залишається нерозробленим методичне забезпечення цілеспрямованого формування когнітивного компонента в освітньому процесі закладів вищої освіти. Усунення зазначених прогалин становить безпосередній внесок пропонованого дослідження у розвиток теорії та методики професійної освіти.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Актуальність окресленої проблеми, виявлені суперечності між суспільними потребами й наявним станом наукового опрацювання досліджуваного питання, а також необхідність усунення виявлених прогалин у теорії та методиці професійної педагогічної освіти зумовлюють мету пропонованої статті.

Метою статті є теоретичне обґрунтування змісту та структури когнітивного компонента готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких *завдань*:

1) на основі аналізу наукової літератури уточнити сутність і зміст поняття «когнітивний компонент готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності», розкрити його структуру та специфіку;

2) визначити критерії, показники та рівні сформованості когнітивного компонента готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності;

3) розробити та теоретично обґрунтувати методичне забезпечення цілеспрямованого формування когнітивного компонента в освітньому процесі закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній педагогічній науці поняття «готовність до професійної діяльності» тлумачиться як інтегративне особистісне утворення, що охоплює взаємопов'язані компоненти – когнітивний,

мотиваційний, операційно-діяльнісний та рефлексивний. Когнітивний компонент розглядається як системоутворювальний, оскільки саме він забезпечує теоретичне підґрунтя для формування всіх інших складових готовності [11; 13].

У контексті пропонованого дослідження когнітивний компонент готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності визначається нами як система науково обґрунтованих знань, уявлень і розумінь про сутність, зміст, принципи та методи рекреаційно-реабілітаційної діяльності, що забезпечує здатність педагога до її кваліфікованої організації та проведення в закладах загальної середньої освіти.

Структурний аналіз визначеного компоненту дозволяє виокремити три взаємопов'язані блоки знань. *Перший блок* – теоретико-концептуальний – охоплює знання про сутність рекреації та реабілітації як соціально-педагогічних феноменів, їхні функції, принципи та взаємозв'язок. *Другий блок* – методико-технологічний – включає знання про засоби, форми та методи рекреаційно-реабілітаційної діяльності, особливості їх добору й застосування з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей учнів. *Третій блок* – медико-біологічний – передбачає знання про анатомо-фізіологічні основи рухової активності, механізми відновлення організму після фізичних навантажень, протипоказання та обмеження при проведенні рекреаційно-реабілітаційних заходів.

Для визначення критеріїв і рівнів сформованості когнітивного компоненту нами було застосовано комплекс методів: теоретичний аналіз і синтез наукової літератури, педагогічне спостереження, анкетування, тестування, метод експертних оцінок. На основі аналізу наукових праць визначено три критерії сформованості когнітивного компоненту: повнота (обсяг і різнобічність засвоєних знань), глибина (розуміння сутності явищ і процесів, здатність до їх пояснення та узагальнення) та системність (здатність встановлювати зв'язки між окремими знаннями, інтегрувати їх у цілісну систему).

Відповідно до визначених критеріїв встановлено три рівні сформованості когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності, що наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Рівні сформованості когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності

Рівень	Повнота знань	Глибина знань	Системність знань
Високий	Повне та різнобічне засвоєння знань із усіх трьох блоків	Усвідомлене розуміння сутності явищ, здатність до узагальнення та творчого застосування	Чітко сформована система взаємопов'язаних знань, здатність до міжпредметної інтеграції
Середній	Достатнє засвоєння знань із окремими прогалинами	Розуміння більшості явищ і процесів, часткова здатність до узагальнення	Наявність системних зв'язків між більшістю засвоєних знань
Низький	Фрагментарне засвоєння знань, суттєві прогалини	Поверхове розуміння явищ і процесів, переважно репродуктивний рівень	Відсутність системних зв'язків між знаннями, їх розрізненість

Джерело: власна розробка автора

Для цілеспрямованого формування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності розроблено методичне забезпечення, що охоплює три взаємопов'язані складові. Перша – змістова – передбачає збагачення навчальних програм із фахових дисциплін матеріалом про рекреаційно-реабілітаційну діяльність, введення відповідних тем і розділів до змісту курсів «Теорія і методика фізичного виховання», «Основи реабілітації», «Рекреаційна діяльність». Друга – процесуальна – включає застосування проблемних методів навчання, кейс-методу, навчальних дискусій та інтерактивних форм роботи, що сприяють активному когнітивному освоєнню теоретичного матеріалу. Третя – діагностична – передбачає систематичний моніторинг рівня сформованості когнітивного компоненту за допомогою тестових завдань, контрольних робіт та завдань для самостійної роботи.

Апробація розробленого методичного забезпечення здійснювалася в освітньому процесі закладів вищої освіти в межах педагогічного експерименту.

Для проведення дослідження обрано контрольну (18 осіб) і експериментальну (20 осіб). Отримані результати засвідчили, що цілеспрямована робота з формування когнітивного компоненту забезпечує суттєве підвищення рівня теоретичної підготовленості майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності. Зокрема, частка студентів із високим рівнем сформованості когнітивного компоненту в експериментальній групі зросла з 16,7 % до 44,4 %, тоді як у контрольній групі відповідна динаміка була незначною – з 15,0 % до 20,0 %. Ці дані підтверджують ефективність запропонованого методичного забезпечення та узгоджуються з висновками зарубіжних дослідників щодо визначальної ролі теоретичної підготовки вчителів у забезпеченні якості їхньої фахової діяльності.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило актуальність проблеми формування когнітивного компоненту готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності та засвідчило досягнення поставленої мети. Уточнено сутність і структуру досліджуваного поняття, яке охоплює три взаємопов'язані блоки знань – теоретико-концептуальний, методико-технологічний і медико-біологічний. Визначено критерії, показники та рівні сформованості когнітивного компоненту, що забезпечує можливість його об'єктивної діагностики. Апробація розробленого методичного забезпечення підтвердила його ефективність: частка студентів із високим рівнем сформованості когнітивного компоненту в експериментальній групі зросла з 16,7% до 44,4 %, тоді як у контрольній – лише з 15,0% до 20,0%. Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням взаємозв'язку когнітивного компоненту з іншими складовими готовності майбутніх учителів до рекреаційно-реабілітаційної діяльності, а також із розробкою цифрових інструментів діагностики в умовах дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Безкопильний О. О. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності в основній школі: теорія та методика : монографія. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. 552 с. URL: https://eprints.cdu.edu.ua/4820/1/monogr_dez.pdf
2. Карасевич С. А. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-спортивної діяльності у закладах загальної середньої освіти : монографія. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. 204 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/9721/1/Pidhotovka_maibutnikh_uchyteliv_fizychnoi_kultury_do_fizkulturno-sportyvnoi_diialnosti_u_zakladakh_zahalnoi_serednoi_osvity_pdf.PDF
3. Свірщук Н. С. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-рекреаційної роботи в школі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2013. 23 с.
4. Іванова Л. І. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. 376 с. URL: <http://www.disslib.org/pidhotovka-majbutnikh-uchyteliv-fizychnoyi-kultury-do-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboty.html>
5. Лящука О. П. Особливості навчальної дисципліни «Реабілітація та рекреація у санаторно-курортних закладах» при підготовці бакалаврів спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія». *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2019. Вип. 12. URL: <http://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/article/download/178615/178650/395254>
6. Даниско О. В. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури: теорія і практика : монографія. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 360 с. ISBN 978-966-2538-77-9.

7. Танасійчук Ю. М. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до формування в учнів ціннісного ставлення до власного здоров'я : дис. ... д-ра філософії : 01 «Освіта / Педагогіка». Умань, 2021. 416 с.

8. Шаповалова І. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійного самовдосконалення у вищих навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук. Полтава, 2015. с. 407. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/5368/1/Schapovalova.pdf>

9. Рибалко П. Ф. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2017. 629 с.

10. Бережна Я. Л., Тищенко В. О. Формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури засобами адаптивних ігор (на прикладі Воссія). *Академічні візії*. 2026. № 53. DOI: <https://doi.org/10.58442/2786-6165-2026-53-AV3049>

11. Отравенко О. Психофізична підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2025. Вип. 109. С. 70–77. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2025-109-9>

12. Грибан Г. П., Мичка І. В., Гарлінська А. М. та ін. Формування комунікативної компетентності в майбутніх учителів фізичної культури під час освітнього процесу. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15. 2022. № 4 (149). С. 43–46. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.4\(149\).10](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.4(149).10)

13. Радіонова О. Л., Логвінова Я. О. Готовність до формування здоров'язберезувальної компетентності учнів як результат підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15. 2023. № 3К(162). С. 333–337. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K\(162\).69](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.3K(162).69)

14. Чалій Л. В. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до організації позакласної роботи з туризму : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Луцьк, 2017. 290 с.

15. Yang Y., Lu Y. Exploring pedagogical content knowledge of adaptive physical education for teachers using WHO Rehabilitation Competency Framework. *Chinese Journal of Rehabilitation Theory and Practice*. 2022. Vol. 28. No. 5. P. 559–567. DOI: <https://doi.org/10.3969/j.issn.1006-9771.2022.05.011>

16. Arufe-Giráldez V., Sanmiguel-Rodríguez A., Ramos-Álvarez O., Navarro-Patón R. News of the Pedagogical Models in Physical Education: A Quick Systematic Review of the Literature. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2023. Vol. 20. No. 3. Art. 2586. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijerph20032586>

17. Stefanou L., Tsangaridou N., Charalambous Ch. Y. Examining the Contribution of a Professional Development Program to Elementary Classroom Teachers' Content Knowledge and Student Achievement: The Case of Basketball. *Journal of Teaching in Physical Education*. 2021. Vol. 40. No. 4. P. 577–589. DOI: <https://doi.org/10.1123/jtpe.2019-0228>

18. Yan X., Li H., Wang M., Zhang Q., Chen S. Research on the Effect of Professional Competency of College Physical Education Teachers on Students' Motivation for Physical Education Learning. *Frontiers in Psychology*. 2025. Vol. 16. Art. 1620766. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1620766>

19. Lander N., Eather N., Morgan P. J., Salmon J., Barnett L. M. Characteristics of Teacher Training in School-Based Physical Education Interventions to Improve Fundamental Movement Skills and/or Physical Activity: A Systematic Review. *Sports Medicine*. 2017. Vol. 47. No. 1. P. 135–161. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40279-016-0561-6>